

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 0850812201
Andreas Evestedt
Telefon: 0850812230

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
20 oktober 2022

Skrivelse från (S) om brukaravtal och brukarmedverkan på Södermalm

Svar på skrivelse från (S)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I samband med nämndsammanträdet den 25 maj 2022 gav Södermalms stadsdelsnämnd stadsdelsförvaltningen i uppdrag att bereda en skrivelse från (S) om brukaravtal och brukarmedverkan på Södermalm. I skrivelsen beskrivs bland annat de brukar- och brukarmedverkansavtal som finns inom Södermalms stadsdelsområde och att stadsdelsförvaltningen avslutat de brukaravtal som tidigare fanns mellan förvaltningen och några av bostadsrättsföreningarna på Reimersholme. Med anledning av ovannämnda önskar skrivelsens författare svar på några frågor som rör brukar- och brukarmedverkansavtal inom stadsdelsområdet.

Brukaravtal har funnits inom Södermalms stadsdelsområde sedan 1980-talet. Det har under åren funnits ett stort engagemang och vilja hos bland annat boende och föreningar att få möjlighet att sköta delar av den allmänna parkmarken inom stadsdelsområdet. Förvaltningen ser mycket positivt på att medborgare engagerar sig i parkmiljön där också klimatfrågor ofta ingår.

Det har genomförts förändringar kring de olika formerna av brukaravtal som funnits inom Södermalms stadsdelsområde. I tjänsteutlåtandet beskriver förvaltningen bakgrunden till detta samt hur det framtida arbetet med brukar- och stadsodlingsavtal planeras.

Bakgrund

I samband med nämndsammanträdet den 25 maj 2022 gav Södermalms stadsdelsnämnd stadsdelsförvaltningen i uppdrag att

bereda en skrivelse från (S) om brukaravtal och brukarmedverkan på Södermalm.

Skrivelsen bifogas som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

I skrivelsen anges att skrivelsens författare i början av maj deltog i en workshop på temat biologisk mångfald, anordnad av föreningen Hållbara Reimersholme. Resultatet av denna workshop blev bland annat en sammanställning av konkreta förslag på hur mångfalden kan öka och hållbarheten förbättras på Reimersholme vilka skickades vidare till stadsdelsförvaltningen. På ovannämnda workshop framkom att stadsdelsförvaltningen avslutat de brukaravtal som tidigare fanns mellan förvaltningen och några av bostadsrättsföreningarna på Reimersholme.

I skrivelsen anges vidare att det i stadsdelsnämndens verksamhetsberättelse för 2018 står följande: *Förvaltningen utvecklar formerna för samverkan med det civila samhället som bland annat görs möjligt genom föreningsbidrag och brukaravtal.*

I skrivelsen redogörs vidare nedanstående:

I Parkplan Södermalm som antogs 2019 framgår att det hösten 2018 totalt fanns 37 brukar- och brukarmedverkansavtal inom Södermalms stadsdelsområde och att dessa kan delas in i tre kategorier:

Brukaravtal – tecknas mellan stadsdelen och enskilda brukare eller föreningar och gäller oftast ett mer avgränsat område, till exempel en täppa eller enskild rabatt. Arbetet utförs ideellt, men stadsdelen stöttar genom att tillhandahålla exempelvis vatten, jord, plantor och förvaringsutrymmen för trädgårdsredskap. Långholmens koloniområde och Tanto Norra Koloniträdgårdsförening är två exempel på brukaravtal.

Brukarmedverkansavtal – tecknas mellan stadsdelen och en bostadsrättsförening och innebär att föreningen åtar sig skötseln av en park eller delar av en park mot viss ekonomisk ersättning. Vid Sockerbruket längs med Årstaviken och på Reimersholme finns några av brukarmedverkansavtalen inom stadsdelsområdet.

Brukarmedverkansavtal, stadsodling – tecknas mellan stadsdelsförvaltningen och en förening och innebär att föreningen skapar en odlingsplats som de sköter om. Stadsdelen stöttar genom att tillhandahålla exempelvis odlingslådor och jord. Exempel på den här typen av avtal är ”Odlar ihop” i Tantolunden och ”Odling på Spåret” i Eriksdalslunden.

Med anledning av ovanstående önskar skrivelsens författare svar på nedanstående frågor:

- *Hur många avtal finns det idag?*
- *Vilka avtal har tillkommit under mandatperioden?*
- *Vilka har försvunnit?*
- *Varför avslutades brukaravtalet på Reimersholme?*
- *Vilka möjligheter ser förvaltningen i att öka medborgarnas stora engagemang ytterligare när det gäller stadsmiljön och klimatfrågor?*

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 10 oktober 2022 samt i rådet för funktionshindersfrågor den 11 oktober 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Brukaravtal har funnits inom Södermalms stadsdelsområde sedan 1980-talet. Det har under åren funnits ett stort engagemang och vilja hos bland annat boende och föreningar att få möjlighet att sköta delar av den allmänna parkmarken inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsförvaltningen ser mycket positivt på detta engagemang men ser samtidigt utmaningar kring främst uppföljningen av de avtal som finns idag. Förvaltningen bedömer att några av de nuvarande brukaravtalen, med främst enskilda och mindre föreningar, inte längre är aktiva. Kontaktpersonerna för aktuella avtal är inte längre möjliga att nå.

I samband med att förvaltningen nyligen förstärkt sin organisation med en tredje parkingenjör finns nu bättre förutsättningar för att kunna gå igenom samtliga avtal för att få en uppdaterad status för vart och ett av dessa. Förvaltningens ambition är att utveckla rutinerna kring avtalen beträffande avstämning och uppföljning.

Det finns vidare enligt förvaltningen olikheter vad gäller befintliga stadsodlingsavtal beträffande vad staden erbjuder odlaren i form av odlingslådor, jord och förvaring med mera. Ett viktigt arbete som förvaltningen planerar genomföra är att säkerställa så att dessa avtal uppfyller kravet på likabehandling.

Nedan lämnar förvaltningen svar på de frågor som lämnas i skrivelsen.

- *Hur många avtal finns det idag?*

Till en början vill förvaltningen förtydliga hur de olika avtalsformerna numera benämns och vad de innebär. Den typ av avtal som enligt Parkplan Södermalm omfattar skötsel där staden utbetalar ekonomisk ersättning har upphört. De avtalsformer som kvarstår är *Brukaravtal* (utan ekonomisk ersättning) och *Stadsodlingsavtal*.

I dagsläget finns det inom stadsdelsområdets parker cirka 35 aktiva brukaravtal och stadsodlingsavtal med föreningar och enskilda.

- *Vilka avtal har tillkommit under mandatperioden?*

De brukaravtal och stadsodlingsavtal som tillkommit sedan hösten 2018 är följande:

- Sockerbruket (brukaravtal och stadsodlingsavtal)
- Hornstulls Strand (stadsodlingsavtal)
- Pålsundsparken (stadsodlingsavtal)
- Heliosparken (stadsodlingsavtal)
- Samarittäppan (stadsodlingsavtal)
- Biodling på Reimersholme (brukaravtal)

Därutöver har stadsodlingen i Vitabergsparken och i Anna Lindhs park utökats gällande antalet odlingslådor.

- *Vilka har försvunnit?*

De avtal som avslutats är åtta brukaravtal med bostadsrättsföreningar där ekonomisk ersättning betalats ut av staden. Dessa avtal är:

- Brf Bergsgruvan större
- Brf Bränneriet
- Brf Hammarby sjö
- Brf Hamnvakten
- Brf Tanto HSB
- Brf Metern
- Brf Mälaren
- Brf Pålsundet

- *Varför avslutades brukaravtalet på Reimersholme?*

De tre brukaravtalen på Reimerholme, liksom övriga avtal som listas ovan, har förvaltningen avslutat med anledning av följande:

Enligt juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret är det kommunen som ansvarar för att anlägga och underhålla allmänna

platser som till exempel parker. Detta ska göras av kommunen själv eller genom upphandlad entreprenör. Om det därefter finns en önskan att på vissa platser gå längre än vad den upphandlade skötselnivån omfattar är det enligt stadsledningskontoret möjligt för medborgare att bidra utan ekonomisk ersättning. I det fall att medborgare bidrar till skötsel av allmän plats bör det enligt stadsledningskontoret alltid vara fråga om ”extra” uppgifter som går utöver vad som normalt kan förväntas ingå i kommunal skötsel av allmän plats. Detta gäller oavsett om parkskötseln sker i egen regi eller är utlagt på entreprenad.

De bostadsrättsföreningar som fått sina brukaravtal uppsagda har av förvaltningen erbjudits att ingå brukaravtal utan ekonomisk ersättning. Dessa avtal omfattar skötsel som är utöver den skötselnivå som finns i den av nämnden upphandlade parkdriftsentreprenaden.

Ingen av bostadsrättsföreningarna på Reimerholme har hittills ingått ett sådant brukaravtal med förvaltningen. Den enda av nämnda bostadsrättsföreningar som ingått ett nytt brukaravtal med förvaltningen är Brf Tanto HSB.

- *Vilka möjligheter ser förvaltningen i att öka medborgarnas stora engagemang ytterligare när det gäller stadsmiljön och klimatfrågor?*

Det finns enligt förvaltningen möjlighet att få till stånd flera brukaravtal och stadsodlingsavtal på lämpliga platser med enskilda och föreningar. Förvaltningen ser mycket positivt på att medborgare engagerar sig i parkmiljön där också klimatfrågor ofta ingår.

Förvaltningen anser att det i nuläget är mest angeläget att prioritera statusen på redan befintliga avtal och att utveckla rutinen beträffande främst uppföljning av dessa. Gällande utveckling av nya stadsodlingar behöver det vägas mot det stora underhållsbehov som finns för befintliga odlingslådor runt om i stadsdelsområdet.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att ärendet inte har någon påverkan på förhållandet mellan könen eller jämställdhet. Därmed har inte någon ytterligare jämställdhetsanalys gjorts.

Expedieras till
Stadsmiljöavdelningen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse från (S) om brukaravtal och brukarmedverkan på
Södermalm.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2022-09-29
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2022-09-29